

nihilo majoris existimationis, aut illius origini nihilo propinquiore referatur.

Hoc sane est, sumtis ab iisdem Scriptoribus, ab iisdem causis, ab iisdem rationibus, ab iisdem conjecturis, testimoniis, diversa plane uti ratione: quæ porro varietas, cuicumque demum vitio vertenda sit, si ve Critices Regulis, si ve earum per Sapientes exercitationi, id certe a pertissime confirmat, eximiam hanc Artem eo aequitatis & accuracionis adhuc non pervenisse, quo illam ætate hac evedtam fuisse nonnulli sibi blandiuntur. Hinc quoscumque tandem postremis sæculis progressus fecerint Disciplinæ atque humanæ Litteræ, nonne ad altiorem perfectionis gradum ascendent, & in clariori luce versabuntur, si vias omnes & modos persecuti fuerimus, quibus Criticæ Leges dilucidius explicari possint atque earum usus sit exquisitior, magisque ipse sibi constet?

Quid magnorum ingeniorum sæculi nostri eruditione & perspicacitate dignius, quid Litterariæ Reipublicæ utilius quam consilium hoc perficere? Equidem has Animadversiones emissurus, præclarissimum consilium hoc mihi ante oculos proposuissem; si pares difficili ac spinoso muneris vires respondissent. Nunc vero me perbeatam predicabo; ubi qualicumque hæc opera mea præstantioribus Scriptoribus aditum aliquem patefaciat, vel saltem ardorem ingerat ad tantum facinus ineundum atque exequendum. Quod mea interest, tribus efficiendis institutum meum circumscribere putavi: primo quidem ut ostendam, Criticem etiam nunc satis vitiosam & minus tutam esse, si de illius perfectione iudicium ferendum sit ex iis, quæ apud probatissimos recentiores huiusce Artis Magistros leguntur. Secundo, vitiorum istorum fontes aperiam. Tertio, generales quasdam præscriptiones indicabo, quibus ad restituendam Criticem uti quis possit.

Antequam de his omnibus agere aggrediar, libuit communem Critices notionem informare, diversas illius regulas atque usus recensere, quam sit gravioribus disciplinis & liberalibus artibus periciendis necessaria, monere: specimen deinde exhibeo lectissimorum fructuum ab ea proxime elapsis sæculis perceptorum; atque ipsius origine & instauratione paucis ob oculos positis, primæ Dissertationi, quæ Prolusionis cujusdam loco haberi potest, finem faciam simul ac ostendero, cur exiguo Clarissimorum Criticorum numero, quos ex aliis omnibus selegi, meas Animadversiones concluderim. Sunt autem *Tillemontius*, *Bailletus*, *Ruinartius*, *Simonius*, *Dupinus*, & *P. Alexander*. Horum itaque sex illustrium Scriptorum idcirco delectum habui, eosque ceteris prætuli, quod nimirum omnium confessione de præcipuis ad Critices Ecclesiasticæ usum spectantibus rebus accurate disputaverint; quodque singuli, non ejusdem forte gradus profunda eruditione, perfecta Criticarum Regularum intelligentia, summo in iis usurpandis studio, atque ingenuo veritatis amore præditi sint: quæ sane omnia eximii Critici ingenium effingunt. Non omitto nihilominus Animadversiones meas aliquando ad aliorum Sapientum Opera pro re nata traducere.